

ANOTACE

NEDBÁLEK, Karel: "**VÝPOČET NEMAJETKOVÉ ÚJMY**"

Nemajetková újma je částí množiny celkové újmy. Jedná se o de facto abstraktní pojem. Satisfakce za nemajetkovou újmu může mít formu omluvy, ale i formu finančního vyrovnání, a teprve kvantifikací finanční hodnotou přestává být abstraktním pojmem.

Výpočet kvantifikované nemajetkové újmy může mít spoustu způsobů. Jedním z nich je vyjádření újmy ve finanční hodnotě za určitý časový úsek a násobený dobou působení škůdce. Při porovnání s přímou škodou na majetku, by měla být nemajetková újma, dle autorovy úvahy podložené rozbořem s konfrontací judikatury, kolem 0,25% ze škody za každý měsíc při dlouhodobém působení škůdce. Například při nemajetkové újmě náhrady lidského života představuje satisfakce většinou 400násobek průměrného výdělku. 400násobek představuje 400 měsíců produktivního věku, tedy 33,33 let, které jsou potřebné na nezkrácený nárok v důchodovém zabezpečení. Závěr statě se zabývá úvahou paušální (smluvní) nemajetkové újmy, vzniklé z porušení určité smluvní povinnosti. Liquidated damages mají důsledně fungovat jako vzájemně dohodnutý, v dobré víře učiněný odhad rozsahu škod.

Klíčové slova: nemajetková újma, paušální nemajetková újma.

1. ÚVOD

Pojem „nemajetková újma“ dosud není v odborných kruzích velmi rozšířen a velká absence a neochota je hlavně při rozhodování soudů s tímto termínem se řádně vypořádat. Jedná se de facto o abstraktní pojem.

Za nemajetkovou újmu v právu je v obecném pojetí možné považovat jakoukoli újmu, která pro poškozeného neznamenaá přímou ztrátu na majetku. Typicky se jedná o zásah do zdraví, cti a soukromí osoby. Při hledání styčných bodů mezi náhradami škody na majetku a nemajetkové újmy v právu se neubráníme určité analogii, která nás přivádí až do virtuálního světa.

Zahraniční prameny někdy místo nemajetkové újmy užívají termín "nefinanční škody" nebo "nemateriální škody"^{1,2}, což možná vystihuje podstatu, že nemajetková škoda, je nemajetková újma vyjádřena v penězích. V komentáři k nemateriální škodě při náhradě podle Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží^{3,4} je zvláště úloha spokojenosti při vyhraném soudním sporu, odškodnění za újmu na goodwill a náhrada za "eticky zkažené" zboží, např. vyráběné dětmi, nebo vězni. Taková škoda může být nemajetková a zahrnuje například fyzické utrpení nebo emocionální úzkost.

Nejvyšší soud zde shodně s nálezem Ústavního soudu,⁵ konstatuje, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložení povinnosti škůdci nahradit mu nemateriální újmu, anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva.

Stať je výsledkem a shrnutím autorových předchozích akademických prací na toto téma. V žádné odborné literatuře není dosud podrobný návod či způsob, jak by měl soud postupovat při výpočtu nemajetkové újmy. Existuje pouze metodika pro určení bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění. Je také zpracována metodika Nejvyššího soudu, jakou mají soudy poskytovat satisfakci v průtazích řízení. Po diskuzi byla nakonec metodika deklarována tak, že se nejedná o metodiku Nejvyššího soudu, ale o soukromou iniciativu několika soudců Nejvyššího soudu. Článek naznačuje, jak by se mělo postupovat, aby byla zachována co největší míra objektivity.

---

1 non-pecuniary damages "immaterial" damages.

² Schlechtriem, P., *Non-Material Damages -- Recovery Under the CISG?*, 19 Pace International Law Review, Spring 2007/1, 90 str.

³ Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Vídeňská úmluva, CISG-AC)

⁴ Schlechtriem, P., *Non-Material Damages -- Recovery Under the CISG?*, 19 Pace International Law Review, Spring 2007/1, 89-102 str.

⁵ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1310/09, ze dne 5. 8. 2009.

2. POJETÍ ŠKODY A NEMAJETKOVÉ ÚJMY A JEJÍ NÁHRADA

Při určení výše škody na věci se vychází z její obvyklé ceny v době poškození a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit dle § 2969 zákona číslo 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen NOZ). Pojem škody je definován tak, že jde o majetkovou újmu, tedy o újmu, která nastala v majetkové sféře poškozeného. Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění neboli škody (dle § 2894 NOZ). Přitom majetková újma může existovat jen tehdy, lze-li ji objektivně vyjádřit penězi. Pokud takto charakterizovaná majetková újma nevznikne, nevznikne ani odpovědnost za škodu v občanském právu.

Při újmě se rozeznává:

- **škoda na majetku skutečná** (zmenšení majetku)
- **ušlý zisk** (nezvětšení majetku při reálné ztrátě doložitelného ušlého zisku)
- **hypotetický ušlý zisk** (nezvětšení majetku při nemožnosti doložit konkrétní ušlý zisk)
- **nemajetková újma** (zejména porušením osobnostních práv, průtahy v řízení atd.), za kterou má nastoupit satisfakce

O ekonomické, etické a právně politické nutnosti restituovat poškozenému nejen škodu skutečnou, ale i ušlý zisk, hypotetický ušlý zisk a nemajetkovou újmu se dá sotva rozumně pochybovat, že není v souladu se spravedlností a právem. Značné nejasnosti však nepochybně mohou vzniknout zejména u hypotetického, eventuelně abstraktního ušlého zisku, ze zmařených příležitostí, nezrealizovaných podnikatelských záměrů. Újmu můžeme vymezit jako ztrátu, kterou někdo utrpí na statku chráněném právem, tedy takovou ztrátu, kterou právo uzná za hodnou nápravy. Újmou je jak újma na osobě, tak i na majetku.

Škoda je pojímána jako újma na majetku, kterou lze vyjádřit v penězích. Oproti škodě nelze **nemajetkovou újmu objektivně finančně kvantifikovat**, nelze ji změřit nebo zvážit. Narušení osobního statku (zdraví, důstojnosti, citového vztahu k věci apod.) totiž nevede vždy ke snížení majetku poškozeného⁶

---

⁶ BEZOUŠKA, P., *Co je to škoda a co je to újma*, PRK Partners [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupný na internetu: <<http://www.prkpartners.cz/rekodifikace/legislativni-novinky/395-co-je-to-skoda-a-co-je-to-ujma/>>.

3. SOUČASNÁ LEGISLATIVA ÚJMY A ŠKODY

Nový občanský zákoník užívá pro majetkovou újmu pojem „**škoda**“ a pro jinou újmu pojem „**nemajetková újma**“.

Povinnost nahradit způsobenou škodu je dána ve všech případech. Povinnost nahradit nemajetkovou újmu je dána jen v případech, kdy ji zvlášť stanoví zákon, nebo jestliže byla výslovně sjednána. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu (§ 2894 NOZ). Případy povinnosti nahradit nemajetkovou újmu stanoví přímo nový občanský zákoník širěji a pro určité případy může být stanovena jinými zákony. Povinnost náhrady škody bez ohledu na zavinění nastupuje jen v případech stanovených zvlášť zákonem (§ 2895 NOZ). Náhrada nemajetkové újmy se poskytuje formou tzv. zadostiučinění, které může mít celou řadu podob. NOZ zdůrazňuje, že má být zvoleno takové řešení, které má potenciál způsobenou újmu dostatečně účinně odčinit. Jestliže takové zadostiučinění není možné zvolit, má být poskytnuto v penězích (§ 2951 NOZ).

Předpokladem vzniku povinnosti nahradit škodu bude i nadále protiprávní jednání. Nový občanský zákoník rozlišuje smluvní a mimosmluvní porušení povinnosti. Způsobí-li smluvně zavázaná strana porušením povinnosti škodu, vznikne poškozenému právo na její náhradu bez zřetele na škůdcovo zavinění. Povinnost nahradit škodu, tak vzniká na objektivním principu se zaviněním, nezáleží na zaviněném nebo nezaviněném porušení závazku.

Nový kodex spojuje vznik náhrady škody, způsobené porušením určité právní povinnosti se zaviněním.⁷ Jedná se o povinnost nahradit škodu způsobenou porušením dobrých mravů (§ 2909 NOZ), kdy úmysl musí být prokázán a důkazní břemeno spočívá na žalujícím. Pokud poškozená strana je schopna splnit důkazní břemeno ohledně škody s dostatečnou jistotou, má důkazní břemeno o rozsahu škod, ale nemusí to být s matematickou přesností. Musí pouze poskytnout podklad, ze kterého soud může rozumně odhadnout rozsah škod. Poškozená strana to může udělat, například prostřednictvím, znalecké výpovědi, hospodářských a finančních údajů, průzkumů a analýzy trhů, nebo obchodních záznamů podobných podniků. Tento požadavek vytváří

---

⁷ TOMSA, M. Náhrada způsobené újmy (škody) a bezdůvodné obohacení v úpravě nového občanského zákoníku. *Obchodní právo*, 2013, č. 1, s. 2-10.

rovnováhu mezi potřebou důkazů, na které mohou soudy založit přiznání náhrady škody, dle stanoviska k výpočtu náhrady škody na základě článku 74 CISG.⁷

Pod pojmem dobré mravy se rozumí základní požadavky na chování a jednání každé osoby, které jsou nutné k soužití ve vzájemných vztazích fyzických a právnických osob. Mezi základní předpoklady odpovědnosti za škodu se řadí vznik škody. Podle dřívější ustálené judikatury, pokud škoda spočívá v povinnosti poškozeného uhradit určitou částku, vzniká škoda až skutečným zaplacením této částky, a nikoliv již vznikem či splatností příslušné pohledávky. Tento závěr podle nové úpravy neobstojí. Z ustanovení § 2952 NOZ vyplývá, že skutečná škoda může spočívat rovněž ve vzniku dluhu. V takovém případě se stanoví právo poškozeného požadovat na škůdci, aby jej dluhu zprostil, nebo mu poskytl náhradu.⁹

NÁHRADA PŘI ÚJMĚ NA PŘIROZENÝCH PRÁVECH ČLOVĚKA

Nový občanský zákoník upravuje povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozených právech (§ 2956 NOZ). Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka a jeho zdraví. Škůdce nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil, a jako nemajetková újma se odčiní i způsobené duševní útrapy.

Speciálně je upravena náhrada při ublížení na zdraví a při usmrcení. Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy. Škůdce nahradí i ztížení společenského uplatnění, vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného (§ 2958 NOZ). Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manžela, rodičů, dětí nebo jiné osoby blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení (§ 2959 NOZ). Nelze-li výši náhrady v těchto případech takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

Zásady slušnosti jsou vágním kritériem, a proto při stanovení výše náhrady nemajetkové újmy bude třeba přihlížet k dalším kritériím, která vyjádřil Ústavní soud. Jsou jimi závažnost způsobené škody na zdraví, možnost vyléčení či eliminace způsobené škody a míra zavinění nedbalosti škůdce¹⁰.

---

⁸ GOTANDA, J. Y., *CISG-AC Opinion No. 6, Calculation of Damages under CISG Article 74*, Villanova University School of Law, Villanova, Pennsylvania, USA.

⁹ VRAJÍK, Michal. *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 851 s. ISBN 978-807-2638-468, str. 691.

¹⁰ VLASÁK, M. Vybrané otázky práva civilních deliktů v novém občanském zákoníku na pozadí PETL. *Právní rozhledy*, 2012, č. 15-16, s. 561-567.

Při stanovení výše nemajetkové újmy na zdraví nebo náhrady při usmrcení již nebudou závazné tabulky náhrad, které stanovil podzákoný předpis¹¹. Nový občanský zákoník ponechává určení výše nemajetkové újmy zcela na volné úvaze soudců, mohou se sice řídit doporučenou metodikou, bude však na ně kladena velká odpovědnost za spravedlivé rozhodnutí v konkrétním případě. Rozhodnutí musí spočívat na racionální argumentaci při vyplnění mezery v právu. Musí dbát na to, aby přiznaná výše náhrady byla založena na objektivních a rozumných důvodech, a aby mezi přiznanou výší (peněžní částkou) a způsobenou újmou existoval vztah přiměřenosti.¹²

Ve způsobu náhrady škody se jako významná změna jeví preference náhrady škody uvedením do předešlého stavu před peněžitým odškodněním (§ 2951 NOZ). Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích. Volba je jednostranným právem poškozeného, dohoda je samozřejmě možná. Koncepční změna je překvapující, neboť se týká nejen náhrady majetkové, ale také i nemajetkové újmy, kde se má přistoupit k peněžité náhradě jen tehdy, nelze-li tuto újmu odčinit jinak.

Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním, které musí být poskytnuto v penězích, jestliže jiný způsob nezajistí skutečné a dostatečně účinné odčinění odškodnění způsobené újmy. Pro náhradu při újmě na přirozeném chráněném zájmu platí speciální ustanovení (§ 2956 a další NOZ).

Co se týče rozsahu náhrady škody, nový občanský zákoník vychází ze stávající koncepce, podle které se zásadně hradí majetková újma, zatímco nemajetková újma jen v případech zvlášť stanovených zákonem. Hradí se veškerá způsobená škoda, což znamená jak škoda skutečná, tak i to, co poškozenému ušlo (§ 2952 NOZ).

Nelze-li výši náhrady škody přesně určit, určí ji podle spravedlivého uvážení jednotlivých okolností případu soud (§ 2955 NOZ). Zásadně se vždy hradí škoda, která vznikla porušením právní povinnosti v plné výši. Soud má však právo z důvodů zvláštního zřetele hodných náhradu škody přiměřeně snížit (§ 2953 NOZ). Toto moderační právo má soud obecně, ale náhradu škody nelze snížit, byla-li škoda způsobena úmyslně.

NÁHRADA PŘI UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ A USMRCENÍ

---

¹¹ Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění.

¹² MERVARTOVÁ, J., *Náhrada újmy v novém občanském zákoníku*, Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference PRACOVNÍ PRÁVO 2013, Třešť.

NOZ ruší dosavadní úpravu náhrady škody na zdraví včetně jejího výpočtu (tabulky náhrad, bodový systém). Nově se újma na zdraví (vytrpěná bolest, překážka lepší budoucnosti, ztížení společenského uplatnění) nahrazují podle pravidel slušnosti, tedy spravedlivě, přiměřeně, a se zřetelem ke všem okolnostem případu. NOZ také ruší ve starém zákoně stanovenou výši náhrady odškodnění za usmrcení pro příbuzné. Nově tedy pro požadovanou náhradu za usmrcení neplatí žádný limit, soud ji stanoví podle zásad slušnosti. Uvedené se netýká jen pozůstalých při usmrcení, ale také přímých příbuzných těžce zraněných, kteří byli poškozeni protiprávním jednáním.¹³

Výše jednorázových náhrad za bolest a za ztížení společenského uplatnění byla dříve určena vyhláškou ministerstva zdravotnictví ČR (č. vyhlášky 440/2001 Sb., resp. před ní č. vyhlášky 32/1965 Sb.), která však byla k 1. lednu 2014 zrušena a nově tak jejich výše závisí jen na úvaze soudce. Zákon pro jejich určení, podobně jako v případě jednorázových náhrad pozůstalým, stanoví pouze kritérium plného vyvážení vytrpěných bolestí a dalších nemajetkových újem, resp. kritérium zásad slušnosti.

Ministerstvo spravedlnosti iniciovalo jednání ohledně problematiky odškodňování nemateriálních újem na zdraví podle § 2958 (NOZ). Předmětem jednání bylo zejména projednání návrhu na vytvoření nového znaleckého odvětví v rámci oboru zdravotnictví. V zájmu zachování právní jistoty a očekávatelnosti soudního rozhodování podle § 13 (NOZ) se několik soudců Nejvyššího soudu spolu se Společností medicínského práva, pokusilo připravit nezávaznou metodiku pro určení bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění "**Metodika k odškodňování nemateriální újmy**,"¹⁴

Pomyslná hodnota zmařeného (byť neskončeného) lidského života při 100% vyřazení ze všech sfér společenského zapojení (základní rámcová částka) byla stanovena na 400 násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného; pro rok 2014 tedy tato hodnota činí **10.051.200,- Kč**¹⁵

---

¹³ ŠUSTEK, P., *náhrada při ublížení na zdraví a usmrcení*, [online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupný na internetu: < <http://projekty.rozhlas.cz/obcanskyzakonik/?okruh=12>>.

¹⁴ Metodika byla krátkou dobu publikovanou pod č. 63/2014 *Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek*, a dostupná na webových stránkách soudu a která stanovovala podrobný postup pro jejich výpočet. Nejvyšší soud v tiskové zprávě ale uvedl, že ve skutečnosti totiž kolegium přijalo jenom usnesení s formulací: „materiál byl vzat na vědomí. Vzetí na vědomí není doporučením. Na základě těchto uvedených nepřesných informací z webových stránek Nejvyššího soudu materiál pod č. 63/2014 odstraněn.

¹⁵ MALIŠ, D., *Nová metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví – zatím zčásti nehotová, ale velmi užitečná 94311*, *epravo.cz*, [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupný na internetu: < <http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-metodika-nejvyssiho-soudu-k-nahrade-nemajetkove-ujmy-na-zdravi- zatim-zcasti-nehotova-ale-velmi-uzitecna-94311.html> >.

Nelze neuvést průlom v dříve udávané 100% příčinné souvislosti mezi škodou a způsobem léčení. S odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu¹⁶ je možné dovodit, že znalci uváděná pravděpodobnost 70% až 80% je pro závěr o příčinné souvislosti mezi nesprávným postupem žalovaného a úmrtím poškozeného dostačující¹⁷.

4. ZPŮSOBY OCEŇOVÁNÍ VE VEŘEJNÉM PRÁVU

Ne vždy je škoda způsobena na (pouze) statcích chráněných soukromým právem. Musím upozornit na jednu skutečnost, i pokud dochází k porušení veřejného práva, při odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup, nebo nezákonné rozhodnutí, tedy při uplatňování škody, která může soukromému subjektu vzniknout, mají subjekty práva stát a subjekt, kterému vznikla škoda, stejné postavení, a tím jakoby se odstranil rozdíl mezi veřejným a soukromým právem. Nic méně jsou určitá specifika, která odlišují uplatňování škody v případech odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup, nebo nezákonné rozhodnutí. Dále budeme hlavně řešit otázky při porušení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále ZOS).

Soudy prvních stupňů i soudy odvolací jsou nejednotné v rozhodování o otázkách, jak **posoudit celkovou dobu řízení**, v němž mělo dojít k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 vět druhé a třetí či § 22 odst. 1 vět druhé a třetí ZOS v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Jaká kritéria je nutno vzít v úvahu při posouzení přiměřenosti celkové doby řízení? Jak postupovat při stanovení formy a výše přiměřeného zadostiučinění ve smyslu § 31a odst. 3 ZOS? Jak posuzovat výši zadostiučinění v řízení, která ještě nebyla pravomocně skončena? Je nutno postupovat též v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva vztahující se k čl. 6 odst. 1 Úmluvy¹⁸, jak na poli hodnocení přiměřenosti délky řízení, tak při určování výše zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu.

STANOVISKO NEJVYŠŠÍHO SOUDU

---

¹⁶ Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1919/2008 ze dne 12. 8. 2008.

¹⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1628/2013, ze dne 31. 7. 2014.

¹⁸ Předpis č. 209/1992 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

- 1. Při úvaze o celkové době řízení není možné odhlížet** od té jeho části, která se odehrála předtím, než se Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod stala závaznou pro ČR.
- 2. Při úvaze o celkové délce řízení je nutno přihlížet** i k té jeho části, v níž jako účastník vystupoval právní předchůdce osoby, která vstoupila do řízení jako jeho dědic apod.
- 3. Nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem** ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí a § 22 odst. 1 věty třetí ZOS je třeba potvrdit, není-li úspěšně popřena, a nebo nepostačuje-li konstatování porušení práva, přizná se za ni zadostiučinění v penězích.
- 4. Při úvaze o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění je třeba přihlížet** k celkové době, po kterou řízení trvalo, nikoliv tedy jen k době, po kterou docházelo k průtahům ve smyslu nečinnosti.
- 5. Přiměřené zadostiučinění lze přiznat** i tehdy, jestliže řízení, v němž došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí a § 22 odst. 1 věty třetí ZOS, nebylo doposud pravomocně skončeno.
- 6. Při určování výše přiměřeného zadostiučinění nelze vycházet** z toho, že přiznaná peněžní náhrada musí být nižší než částka, která je ve smyslu § 444 odst. 3 obč. zák. stanovena jako jednorázové odškodnění pozůstalým za smrt osoby blízké.
- 7. Výše přiměřeného zadostiučinění za porušení práva** na přiměřenou délku řízení u právnických osob nemusí být vždy nižší, než je tomu u osob fyzických.
- 8. V případě řízení, v němž vystupovalo více účastníků** žádajících náhradu nemajetkové újmy za jeho nepřiměřenou délku, je možno podle okolností částku odškodnění, náležející každému z nich, přiměřeně snížit oproti částce, jež by byla poškozenému přiznána v případě, že by se řízení na jedné straně účastnil sám.
- 9. Odůvodnění výše přiznaného zadostiučinění musí obsahovat hodnocení**, v němž se vychází ze základní částky stanovené násobkem celkové doby řízení v letech či měsících a částky přiznávané za jednotku času řízení s následným připočtením či odečtením vlivu skutečností vyplývajících z kritérií obsažených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) ZOS.
- 10. Poškozený má právo na úrok z prodlení** ode dne následujícího po uplynutí lhůty šesti měsíců poté, kdy nárok na náhradu přiměřeného zadostiučinění uplatnil postupem

podle § 14 ZOS.¹⁹

URČENÍ DÉLKY ŘÍZENÍ

Aby bylo možno uzavřít, že účastník má právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, je třeba nejprve vyřešit otázku, zda vůbec v konkrétním případě došlo k porušení práva na přiměřenou délku řízení, tedy zda řízení skutečně bylo nepřiměřeně dlouhé. Je nutno přihlídnout k níže uvedeným kritériím:

- a) složitosti případu
- b) chování poškozeného
- c) postup příslušných orgánů
- d) významu předmětu řízení pro poškozeného

ad a) Složitost případu. Je jednou z možných objektivních příčin prodloužení řízení. Je zde možno přihlídnout jak k procesním komplikacím, tak i skutkové či hmotněprávní složitosti daného případu. Vždy by se ale mělo přihlížet k tomu, jak si v konkrétním případě počínal rozhodující orgán, neboť obecně platí, že ten by měl mít k dispozici takové procesní nástroje a takové schopnosti, aby se v co nejkratším čase vypořádal i s náročnějším případem.

ad b) Chování poškozeného. Je subjektivním kritériem, které může na celou délku řízení působit jak negativně, tak i pozitivně.

1. Na jednu stranu může poškozený jako účastník řízení přispět k nárůstu jeho délky svou nečinností (např. nereagováním na výzvy soudu) nebo naopak svou aktivitou ryze obstrukčního charakteru (např. opakované činění nejasných podání, navrhování provedení mnoha důkazů, četné změny žalobních návrhů atd.), a to jak úmyslným, tak i nedbalostním jednáním, zde jde pak o „průtahy“ vedoucí k prodloužení řízení ve smyslu § 31a odst. 3 písm. c) ZOS jím způsobené.
2. Na druhou stranu může poškozený jakožto účastník řízení vyvíjet činnost alespoň teoreticky směřující ke zkrácení délky řízení, v což lze zahrnout i využití dostupných prostředků způsobilych odstranit průtahy v řízení způsobené nečinností rozhodujícího orgánu.

ad c) Postup orgánu veřejné moci. Během řízení může být kvalifikován buď jako snaha rozhodnout ve věci v co nejkratším možném čase, a to při zachování zákonem předepsaných procesních postupů, nebo na druhé straně jako bezdůvodná nečinnost,

---

¹⁹ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky *Cpjn 206/2010* ze dne 13. 4. 2011.

svévole či neschopnost vedoucí ke zbytečným prodlevám ve vyřizování případu (tzv. průtahy v řízení).

Obecné vyjádření žádoucího postupu je ostatně obsaženo např. v § 6 OSŘ, tedy, že „v řízení postupuje soud v součinnosti se všemi účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly spolehlivě zjištěny“. Podobně § 6 odst. 1 věta první správního řádu stanoví, že „správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů“. Toto pravidlo je po jisté modifikaci uplatnitelné ve všech soudních řízeních i v řízeních před jinými orgány veřejné moci v České republice.

Pod pojem nesprávnosti postupu orgánu veřejné moci je třeba zahrnout i takové případy, v nichž dojde ke zrušení rozhodnutí soudu nižšího stupně jen proto, že soud nižšího stupně **nerespektoval závazný právní názor soudu vyššího stupně** či nález Ústavního soudu, který mu byl z jeho úřední činnosti znám, popř. byl publikován ve Sbírce nálezů a usnesení, jak dovodil.²⁰ Ve zrušovacím rozhodnutí musí být ale zřetelně uvedeno, že rozhodnutí soudu nižšího stupně je zrušováno právě z důvodu nerespektování právního názoru soudu vyššího stupně. Podobným případem je i situace, kdy rozhodnutí soudu nižšího stupně bylo zrušeno výlučně z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti nebo procesní vady soudu nižšího stupně.

ad d) Význam řízení pro poškozeného. Je velmi důležitým objektivním kritériem, jemuž je třeba věnovat obzvláště velkou pozornost. Je možné určitým zobecňujícím postupem kvalifikovat jednotlivé druhy případů, a to podle předmětu řízení, čili podle práva či oprávněného zájmu, jichž se řízení dotýká.

1. trestní řízení, je-li omezena osobní svoboda účastníka
2. ochranu osobnosti
3. rodinně-právní vztahy, ve věcech péče o nezletilé a věci výživného
4. určení osobního stavu
5. pracovně-právní spory
6. plnění ze strany státu (sociální dávky, dávky důchodového pojištění, dávky zdravotního pojištění, podpora v nezaměstnanosti atd.)

STANOVENÍ VÝŠE PŘIMĚŘENÉHO ZADOSTIUCINĚNÍ

Evropský soud dospěl k závěru, že celková výše přiměřeného zadostiucinění přiznaného vnitrostátním orgánem smluvního státu nemusí dosahovat takové výše, kterou by ve

---

²⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 30 Cdo 1637/2009, ze dne 20. 10. 2010.

svém rozhodnutí přiznal sám soud, jestliže celková výše zadostiučinění nebude nepřiměřeně nízká. K podobnému závěru dospěl i Nejvyšší soud jen za podmínky, že příslušná rozhodnutí musí být v souladu s právní tradicí a životním standardem naší země.²¹

Každé řízení přitom nějakou objektivně nutnou dobu musí trvat a samotná tato doba z logiky věci není nepřiměřená. Přiznané odškodnění by proto mělo odpovídat této době „navíc“, nikoliv celkové délce řízení jako takové, byť jinak jde nepochybně o kritérium relevantní pro závěr, že došlo k porušení práva. Přiměřené zadostiučinění lze přiznat i tehdy, jestliže řízení, v němž došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí a § 22 odst. 1 věty třetí ZOS, nebylo doposud pravomocně skončeno.

Odůvodnění výše přiznaného zadostiučinění musí obsahovat hodnocení, v němž se vychází ze základní částky stanovené násobkem celkové doby řízení v letech či měsících a částky přiznávané za jednotku času řízení s následným připočtením či odečtením vlivu skutečností vyplývajících z kritérií obsažených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) ZOS.

Z rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu ve věci Apicella a nálezem Ústavního soudu,²² je možné též dovodit, že soud považuje za přiměřené, pokud je vnitrostátním orgánem přiznáno poškozenému asi 45% částky, kterou by přiznal sám.

Ministerstvo spravedlnosti při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění vychází z částky 15.000,- Kč za rok řízení. „*J. Kmec uvádí, že „částky přiznávané stěžovatelům v rozsudcích proti České republice z titulu morální újmy způsobené porušením práva na projednání věci v přiměřené lhůtě se pohybují řádově v tisících Euro. Průměr se pohybuje okolo 5.000 Euro.*“²³Tato částka je za celou dobu řízení.

Z pohledu těchto údajů pak Nejvyšší soud dospěl k závěru, že pro poměry České republiky je přiměřené, jestliže se základní částka, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučinění vychází, pohybuje v rozmezí mezi 15.000,- Kč až 20.000,- Kč za jeden rok řízení, tj. 1.250,- Kč až 1.667,- Kč za jeden měsíc řízení. Nejvyšší soud přitom, ale považuje za nezbytné zohlednit také to, že jakékoliv řízení vždy nějakou dobu trvá. Bylo by proto nesprávné, jestliže by i počáteční doba řízení, kterou by bylo možno považovat ještě za přiměřenou, byla odškodňována ve stejné výši jako doba ji přesahující.

²¹ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1145/2009, ze dne 20. 5. 2009.

²² Nález Ústavního soudu č. j. I.ÚS 192/11 ze dne 28. 3. 2011.

²³ KMEC, J. *K výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení. Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*. Praha: C. H. Beck, č. 8. ISSN 1210-6410. str. 12.

1-2 R (Kč)	3 R(Kč)
7.500,- až 10.000,-	15.000,- až 20.000,-
za 1M	za 1M
625,- až 833,-	1250,- až 1666,-

Tabulka 1: Základní částka roční újmy

Pro účely vypořádání se s touto problematikou tak Nejvyšší soud pokládá za rozumné, jestliže první dva roky řízení (resp. prvních 24 měsíců) budou ohodnoceny částkou o polovinu nižší, to je za jeden rok pak 7.500,- Kč až 10.000,- Kč.²⁴

Částku, k níž se dospěje součinem základní částky za jeden rok řízení (modifikované za prvé dva roky řízení) a celkové doby řízení počítané v letech či měsících, lze následně upravovat v důsledku působení jednotlivých faktorů uvedených pod písmeny b) až e) § 31a odst. 3 ZOS podle kritérií, která jsou však neuzavřeným výčtem okolností, k nimž lze v konkrétní věci při stanovení konečné výše odškodnění přihlídnout, a základní částku je možno přiměřeně zvýšit či snížit. Dle názoru Nejvyššího soudu by přitom mělo být v obecné rovině dostačující zvýšení či snížení nepřesahující 50 %, aby byl zachován vztah přiměřenosti mezi utrpěnou újmou a za ni poskytovaným odškodněním. S přihlédnutím k okolnostem konkrétní věci však lze ve výjimečných případech uvažovat o zvýšení či snížení i ve větším rozsahu.

V tab. č. 2 je modelový příklad, kdy soud dovedl, že řízení bylo extrémně dlouhé, to je 10 let (asi pětikrát delší než by bylo možno vzhledem k okolnostem případu očekávat), neboť se nejednalo o věc složitou ani po skutkové, ani po procesní stránce. Vycházel proto ze základní sazby nemajetkové újmy ve výši 18.000,- Kč za jeden rok soudního řízení. Základní částku zvýšil o 10 % vzhledem k jednoduchosti projednávané věci, o dalších 10 % z důvodu, že poškozený se na prodloužení doby řízení nepodílel, o dalších 10 % pro neodůvodněné průtahy v řízení na straně soudu.

řízení extrémně dlouhé 10 let	
základní sazby nemajetkové újmy ve výši 18.000,- Kč za jeden rok soudního řízení	18 000 Kč
zvýšil o 10 % vzhledem k jednoduchosti projednávané věci	19 800 Kč
o dalších 10 % z důvodu, že poškozený se na prodloužení doby řízení nepodílel	21 780 Kč
o dalších 10 % pro neodůvodněné průtahy v řízení na straně soudu	23 958 Kč
snížil o 10 % řízení pro žalobce neměl zásadní význam	21 780 Kč
	první dva roky 21 780 Kč
	dalších 8 let 174 240 Kč

celkem nemajetková újma 196 020 Kč

²⁴ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky *Cpjn 206/2010* ze dne 13. 4. 2011.

Celková výše nemajetkové újmy je tak vyčíslena na 196.020,- Kč. Výše uvedená nemajetková újma zohledňuje řadu dílčích aspektů, ale dle názoru autora má dosti zásadní nedostatek. Zvyšování koeficientů, v tomto případě o deset procent, je značně ovlivněno subjektivním dojmem, i když jakoby mělo zdání objektivitu. Daleko více vyplyne vnitřní rozporuplný stav, když začneme porovnávat velikost škody a délku trvání působení škůdce. Uvedený výpočet by bylo vhodné rozšířit o tento ukazatel. Tento výpočet je ale vhodný jenom pro stanovení nemajetkové újmy v případě, že nevznikne škoda snížení nebo zvýšení majetku, ale jenom v průtazích řízení.

5. ÚVAHY DE LEGE FERENDA NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Náhradou nemajetkové újmy, co se týče úpravy de lege ferenda, by mělo být uplatňováno moderační právo soudu při posouzení celkové velikosti újmy vyjádřenou v penězích a délkou působení škůdce eventuelně délkou řízení. Vše by bylo podloženo seriozními znaleckými posudky a studii. Uplatňování tohoto práva v ČR a SR by vyžadovalo větší legislativní změny.^{25, 26}

Zadostiučinění má tři základní složky:

- náhradu materiální újmy
- náhradu nemajetkové újmy
- náhradu nákladů řízení

Náhrada materiální újmy v praxi přejde do institutu ztráty reálných šancí (příp. příležitostí) v souvislosti s očekávaným nebo hypotetickým ziskem, který by nastal. Ve francouzštině „perte de chance“²⁷ (zmařené šance) nebo v angličtině „lost of opportunity“²⁸ (ztráta příležitostí).

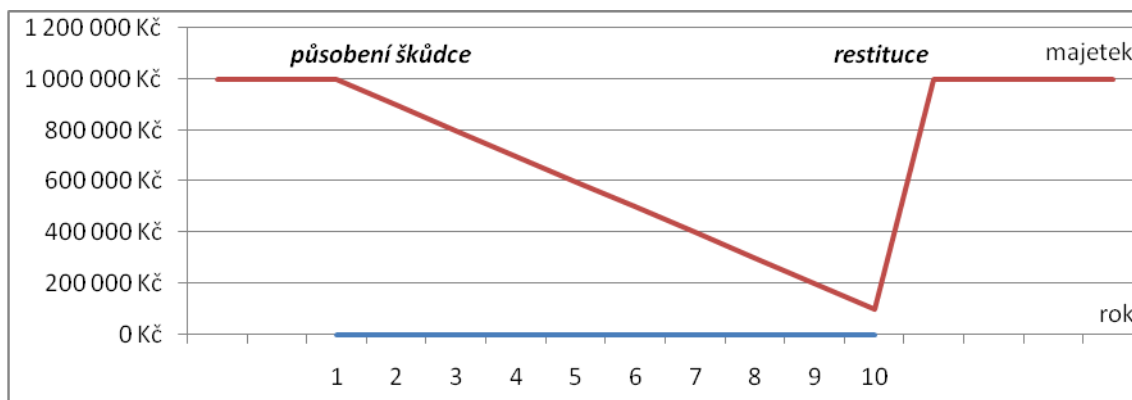
---

²⁵ NEDBÁLEK, K. *Metodický návod výpočtu hypotetického ušlého zisku* In BULLETIN ADVOKACIE.CZ, oficiální stránky odborného právníckého časopisu české advokacie, < <http://www.bulletin-advokacie.cz/metodicky-navod-vypoctu-hypotetickeho-usleho-zisku>, publikováno 20.01.2014.

²⁶ NEDBÁLEK, K. *Metodický návod výpočtu hypotetického ušlého zisku s komparací v SR a ČR*, BULLETIN SLOVENSKEJ ADVOKACIE, Recenzovaný právnícký časopis SAK 1-2 /2014 ročník XX, Vydavatel, Slovenská advokátní komora, ISSN 1335-1079.

²⁷ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13.7. 2006 ve věci stížnosti č. 77575/01 Farange S.A. proti Francii, § 49.

²⁸ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 1. 2007 ve věci stížnosti č. 60682/00 *Young proti Spojenému království*, § 48.

Graf 1: Zmenšení majetku vlivem škůdce

Na grafu č. 1. je modelový příklad, kdy škůdce působil na majetku 1. mil. Kč po dobu deseti let. Je vidět, jak hodnota majetku klesá a po určité době může dosáhnout hodnotu nula. V oblasti českého práva lze náhradu za tzv. zmařenou příležitost, nebo ztrátu reálné šance, uplatnit prostřednictvím náhrady škody v podobě ušlého zisku.²⁹ Po restituci, to je po úhradě finančních prostředků, které dorovnávají původně snížený majetek, trvá určitou dobu, formou oprav, než majetek získá původní hodnotu. Nároky na náhradu ušlého zisku i skutečné škody byly doposud v českém právu řešeny dle § 442 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

Uznáváme-li, že náhrada škody má určité společenské funkce především preventivní a restituční, můžeme právní úpravu, resp. její interpretaci, poměřovat tím, jak k naplňování těchto funkcí přispívá, nebo jak je oslabuje. Můžeme též hodnotit konkurenční vztahy těchto právně politických cílů a jejich vyvažování. Stejně jako ve smluvním právu můžeme pozorovat věčný spor mezi liberalismem a protekcionismem ve prospěch slabší smluvní strany.

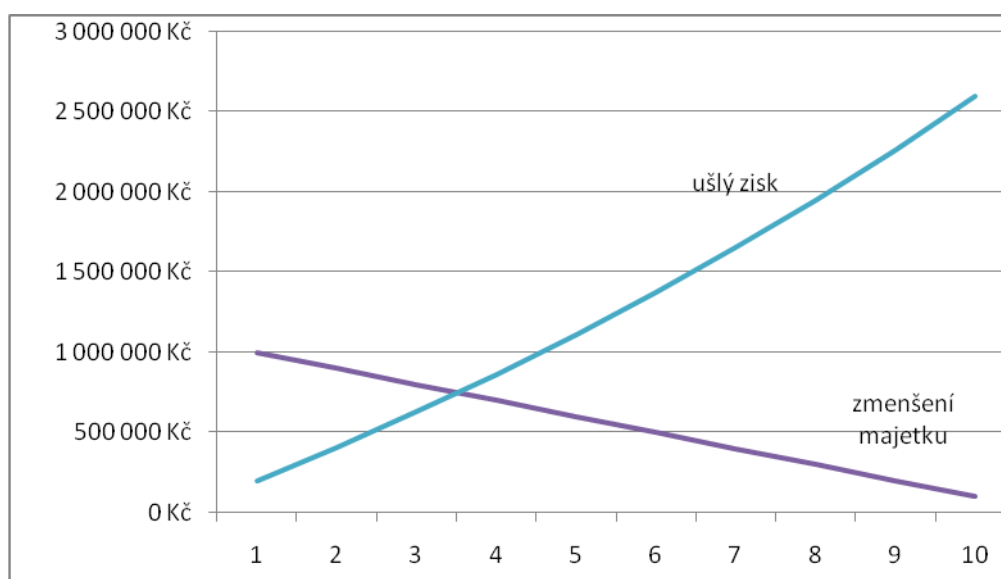
rok	Mk	Bk
1	1 000 000 Kč	1 100 000 Kč
2	1 100 000 Kč	1 210 000 Kč
3	1 210 000 Kč	1 331 000 Kč
4	1 331 000 Kč	1 464 100 Kč
5	1 464 100 Kč	1 610 510 Kč
6	1 610 510 Kč	1 771 561 Kč
7	1 771 561 Kč	1 948 717 Kč
8	1 948 717 Kč	2 143 589 Kč
9	2 143 589 Kč	2 357 948 Kč
10	2 357 948 Kč	2 593 742 Kč

Tabulka 3: Kapitál zvyšovaný 10% ročně

²⁹ NEDBÁLEK, K. *Výpočet abstraktního ušlého zisku z rentability při škodě v daňovém řízení*. In Právník: Teoretický časopis pro otázky státu a práva. č 3/ 2011, str. 294. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2011 ISSN 0231-6625.

V tabulce č. 3 je modelový případ ušlého zisku počátečního kapitálu 1 mil. Kč, a ročně zvyšujeme hodnotu kapitálového majetku o 10 %, po deseti letech se zvýšila nominální hodnota víc než 2,5 krát. I v reliktním právu odpovědnosti za škodu je hranice konsensu a představ o správných proporcích mezi svobodou a rovností pohyblivá.³⁰

V grafu č. 2 je na modelovém příkladu vidět tendence zvyšování škody, a to zmenšováním majetku vlivem působení škůdce. Na druhé křivce tohoto grafu je exponenciální nárůst ušlého zisku, který by za normálních podmínek, tento majetek, respektive kapitál vložený do tohoto majetku, generoval.

Graf 2: Celková škoda

rok	škoda	3%	6%	12%
1	200 000 Kč	6 000 Kč	12 000 Kč	24 000 Kč
2	410 000 Kč	12 300 Kč	24 600 Kč	49 200 Kč
3	631 000 Kč	18 930 Kč	37 860 Kč	75 720 Kč
4	864 100 Kč	25 923 Kč	51 846 Kč	103 692 Kč
5	1 110 510 Kč	33 315 Kč	66 631 Kč	133 261 Kč
6	1 371 561 Kč	41 147 Kč	82 294 Kč	164 587 Kč
7	1 648 717 Kč	49 462 Kč	98 923 Kč	197 846 Kč
8	1 943 589 Kč	58 308 Kč	116 615 Kč	233 231 Kč
9	2 257 948 Kč	67 738 Kč	135 477 Kč	270 954 Kč
10	2 593 742 Kč	77 812 Kč	155 625 Kč	311 249 Kč

Tabulka 4: Roční úroky ze škody

Přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu by podle autorova názoru mělo být takové procento, které nějakým způsobem vyjadřuje a kompenzuje

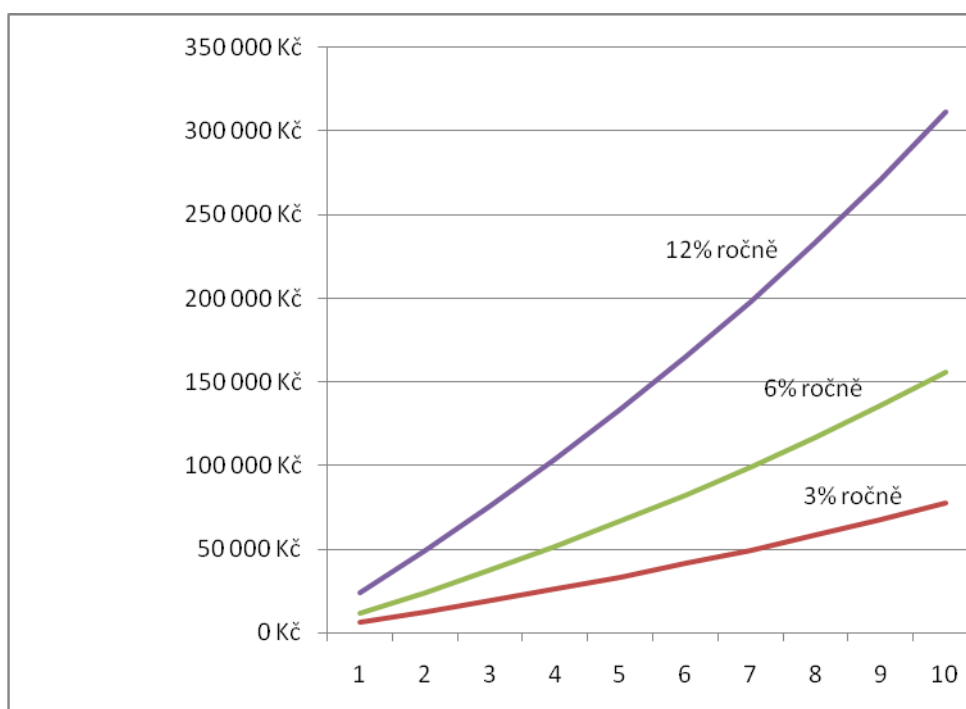
³⁰ BEJČEK, J. *Poznámka ke vztahu ušlého zisku a tzv. zmařené příležitosti*. In *Obchodní právo: Časopis pro obchodně právní praxi*. č. 4/2005, str. 2-3.

nemajetkovou újmu. Vzhledem k tomu, že celková škoda roste exponenciálně, pak do 3 let by měla být 1% za měsíc, do šesti let 0,5% za měsíc, a více než 6 let se jeví ideální 0,25 % z celkové škody za měsíc působení škodné události.

Dále dle § 31 ZOS je nárok na zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu také bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Graf č. 3 zobrazuje predikované možnosti úroků z celkové škody. Jedná se o roční úroky 3%, 6% a 12%. Z toho může být odvozen třetí prvek celkové škody vyjádřené v penězích, respektive nemajetkovou újmu, což bylo cílem této práce.

Graf 3: Úroky ze škody

PAUŠÁLNÍ NÁHRADA NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Tento institut v českém právu neexistuje, hojně se používá v anglosaském právu. V mezinárodním obchodě je velmi rozšířený institut tzv. *liquidated damages*, tedy volným překladem dohodnutá - smluvní paušalizace náhrady škody.³¹

³¹ KAVĚNA, M. *Exemplární náhrada škody v angloamerických a kontinentálních právních řádech*. Praha: Parlamentní institut, Studie Č. 5. 268, Parlament České republiky, 2007. 18 s.[online]. duben, 2007, [cit. 2011-08-30]. Dostupný na internetu: < <http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/pi-5-268.pdf> >.

Můžeme zde aplikovat systém dispozitivní volby práv a povinností, na kterém je z velké části budováno soukromé právo, na rozdíl od menší části omezujících kogentních ustanovení, a to příkazujících nebo zakazujících norem v občanském, obchodním respektive korporativním zákoně.

Dohodou smluvních stran můžeme dospět ke konsenzu paušální hodnoty nemajetkové újmy. Vychází se ze škody zmenšení majetku, ušlého zisku, nebo hypotetického zisku. Z těchto hodnot se stanoví určitá procentuální hodnota, a ta se násobí jednotlivými roky působení škůdce. Vzhledem ke smluvní svobodě nelze stranám bránit, aby škodu paušalizovaly jakkoliv jinak, pokud k tomu jejich vůle směřuje, a i jak nazvou uvedenou nemajetkovou újmu je věcí těchto subjektů.

Paušalizační funkci si lze jednoduše představit podle obdoby v české smluvní pokutě, pokud je sjednána jako paušalizační, tedy pokud konzumuje nárok na náhradu škody vzniklé z porušení stejné povinnosti. Na rozdíl od smluvní pokuty však nemůže mít trestní povahu, nemá sloužit jako sankce za porušení. Liquidated damages mají důsledně fungovat jako vzájemně dohodnutý, v dobré víře učiněný **odhad rozsahu** škod, které mohou potenciálně vzniknout. Jde pouze o snahu co nejpřesněji odhadnout a stanovit rozsah náhrady škody již dopředu. Smysl takového postupu je zřejmý, a to zjednodušení následné situace, která nastane po porušení. Odpadá nutnost zjišťovat a prokazovat výši skutečně vzniklé škody. Při porušení automaticky nastává povinnost zaplatit dohodnutou částku.

Vzhledem ke spekulativní nejisté povaze potenciálních škod poskytuje tento institut povinnému relativně velmi vysokou míru jistoty o velikosti případných nákladů kontraktu a umožňuje při ekonomickém uvažování kalkulovat s exaktními čísly.³²

6. ZÁVĚR VYHODNOCENÍ ŠKODY A NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Částka za nemajetkovou újmu se zdá velmi malá, pokud se bere v úvahu goodwill společnosti, a také fakt, že se společnost nemohla zúčastňovat veřejných zakázek. Při porovnání s ušlým hypotetickým ziskem, škodou a dobou škůdcova jednání, by měla nemajetková satisfakce vyjádřená v penězích být průměrem předcházejících škod, jako základ výpočtu v této části. Tímto je zohledněna doba působení škůdce například 0,25 %, za každý kalendářní měsíc, co působil škůdce z celkové újmy vyjádřené v penězích.

---

³² ŠILHÁN, J., *Náhrada škody v obchodních vztazích a možnosti její smluvní limitace*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2007, xi, Beckova edice právní instituty. ISBN 978-807-1797-296, str. 89.

Shrnutím můžeme konstatovat, že nemajetková újma se u každého subjektu a v každém případě musí posuzovat individuálně z několika aspektů:

1. brát v úvahu celkovou výši škody, a to zmenšení majetku
2. dále jak se majetek nezvětšil, i když mohl, kdyby pokračoval normální přirozený běh událostí, nebýt zásahů škůdce
3. doba působení škůdce, než došlo k saturaci restitučního nároku

Po zodpovězení těchto aspektů, můžeme stanovit spravedlivě velikost nemajetkové újmy, a taky i celkovou nemajetkovou škodu vyjádřenou penězi.

Když porovnáme celkovou výši nemajetkové újmy ve veřejném právu a soukromém právu, dojdeme k zajímavým závěrům. U veřejného práva 24.000,- Kč jako základní roční sazba odpovídá celkové škodě, zmenšení a zvětšení majetku v soukromém právu přibližně asi 200.000,-Kč. To ukazuje na 1 % měsíční úrokové sazby z celkové škody, jak jsem se snažil modelově a pomocí grafů odvodit.

Použití nemajetkové satisfakce součtem škod, jako základ výpočtu a 0,25 % - 1 % za každý kalendářní měsíc, co působil škůdce z výše uvedené částky, je naprosto reálné a spravedlivé.

Ve Slušovicích dne 6. 10. 2015

JUDr. Ing. Karel NEDBÁLEK, PhD., MBA.³³

advokátní koncipient

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje:

- 1) BEJČEK, J., *Poznámka ke vztahu ušlého zisku a tzv. zmařené příležitosti*. In Obchodní právo, Časopis pro obchodně právní praxi, č. 4/2005. ISBN 1211-8278.
- 2) KMEC, J. *K výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nepřiměřenou délkou řízení*. Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví. Praha: C. H. Beck, č. 8. ISSN 1210-6410.

---

³³ Autor článku **JUDr. Ing. Karel NEDBÁLEK, PhD.**, vzdělání získal v technickém směru, ale i v humanitní oblasti. Bohaté praktické osobní zkušenosti z oblasti řízení a soukromého podnikání. Byl ředitelem družstevního podniku JZD AK Slušovice, který se zabýval chemickou a strojní výrobou se specializovaným robotizovaným pracovištěm. Předseda správní rady školy, Střední umělecká škola varhanářská, o.p.s. Krnov. V současné době přednáší právo na **Univerzitě Tomáše Bati** ve Zlíně a je **rozhodcem u Rozhodčího soudu** při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Pracuje v advokátní kanceláři Mgr. Karla Nedbálka ve Slušovicích.

- 3) MERVARTOVÁ, J., *Náhrada újmy v novém občanském zákoníku*. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference *PRACOVNÍ PRÁVO, 2013. Třešť*.
- 4) NEDBÁLEK, K., *Abstraktní ušlý zisk při škodě v daňovém řízení*. In *Obchodní právo*, č. 1/2010. s. 40. Praha: ISSN 1210-8278.
- 5) NEDBÁLEK, K., *Metodický návod výpočtu hypotetického ušlého zisku s komparací v SR a ČR*. In *Bulletin slovenskej advokacie. Recenzovaný právnický časopis SAK 1-2 /2014. ročník XX*. Vydavatel Slovenská advokátní komora, ISSN 1335-1079.
- 6) NEDBÁLEK, K., *Výpočet abstraktního ušlého zisku z rentability při škodě v daňovém řízení*. In *Právník, Teoretický časopis pro otázky státu a práva*, č 3/ 2011. s. 294. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2011. ISSN 0231-6625.
- 7) SCHLECHTRIEM, P., *Non-Material Damages -- Recovery Under the CISG?*, 19 *Pace International Law Review*, Spring 2007/1.
- 8) ŠILHÁN, J., *Náhrada škody v obchodních vztazích a možnosti její smluvní limitace*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2007. xi, 105 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-807-1797-296.
- 9) TOMSA, M., *Náhrada způsobené újmy (škody) a bezdůvodné obohacení v úpravě nového občanského zákoníku*. In *Obchodní právo*, 2013. č. 1, ISSN 1210-8278.
- 10) VLASÁK, M., *Vybrané otázky práva civilních deliktů v novém občanském zákoníku na pozadí PETL*. In *Právní rozhledy*, 2012. č. 15-16, Praha: C. H. Beck, ISSN 1210-6410.
- 11) VRAJÍK, M., *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2014. 851 s. Právo (Anag). ISBN 978-807-2638-468, s. 851.

Elektronické zdroje:

- 1) BEZOUŠKA, P., *Co je to škoda a co je to újma*, PRK Partners [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupný na internetu: <<http://www.prkpartners.cz/rekodifikace/legislativni-novinky/395-co-je-to-skoda-a-co-je-to-ujma/>>.
- 2) GOTANDA, J. Y., *CISG-AC Opinion No. 6, Calculation of Damages under CISG Article 74*, Villanova University School of Law, Villanova, Pennsylvania, USA, publikováno 2006, [online]. [cit. 2015-08-01], <<http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op6.html~~HEAD=pobj>>.
- 3) KAVĚNA, M. *Exemplární náhrada škody v angloamerických a kontinentálních právních řádech*. Praha: Parlamentní institut, Studie Č. 5. 268, Parlament České

republiky, 2007. 18 s.[online]. duben, 2007, [cit. 2011-08-30]. Dostupný na internetu: < <http://www.psp.cz/kps/pi/PRACE/pi-5-268.pdf> >.

- 4) MALIŠ, D., *Nová metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví – zatím zčásti nehotová, ale velmi užitečná 94311*, epravo.cz,[online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupný na internetu: < <http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-metodika-nejvyssiho-soudu-k-nahrade-nemajetkove-ujmy-na-zdravi-zatim-zcasti-nehotova-ale-velmi-uzitecna-94311.html> >.
- 5) NEDBÁLEK, K., *Metodický návod výpočtu hypotetického ušlého zisku*. In Bulletin advokacie.cz, oficiální stránky odborného právníckého časopisu české advokacie, publikováno 20. 01. 2014, [online]. [cit. 2014-11-18], <<http://www.bulletin-advokacie.cz/metodicky-navod-vypoctu-hypotetickeho-usleho-zisku>>.
- 6) ŠUSTEK, P., *Náhrada při ublížení na zdraví a usmrcení*, [online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupný na internetu: < <http://projekty.rozhlas.cz/obcanskyzakonik/?okruh=12>>.

Zákony soudní rozhodnutí:

- 1) Vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění.
- 2) Zákon č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, zrušen.
- 3) Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
- 4) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- 5) Předpis č. 209/1992 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.
- 6) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1145/2009, ze dne 20. 5. 2009.
- 7) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1637/2009, ze dne 20. 10. 2010.
- 8) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 3026/2009, ze dne 21. 10. 2010.
- 9) Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR *Cpjn 206/2010* ze dne 13. 4. 2011.
- 10) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1628/2013, ze dne 31. 7. 2014.
- 11) Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1919/2008 ze dne 12. 8. 2008.
- 12) Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1310/09 ze dne 5. 8. 2009
- 13) Nález Ústavního soudu č. j. I.ÚS 192/11 ze dne 28. 3. 2011.

- 14) Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13.7. 2006 ve věci stížnosti č. 77575/01 Farange S.A. proti Francii, § 49.
- 15) Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 1. 2007 ve věci stížnosti č. 60682/00 *Young proti Spojenému království*, § 48.
- 16) Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, (Vídeňská úmluva) ,
publikováno ve Sbírce zákonů ČR pod č. 160/1991 Sb

Annotation

NEDBÁLEK, Karel: "The Calculation of Compensation of Non-Material Damage"

Non-material damage is part of overall damage, de-facto abstract notion, which when quantified in monetary terms, or in equivalent currency ceases to be an abstract concept. Satisfaction can be in a form of apology, but with this part of the essay will not deal. Calculation quantified non-material damage should be calculated with consideration of total exposure time of the injury and duration of action of the pest. When compared with direct property damage, it is a reduction, or any palpable assets and the duration of the case, it should be non-material damage. It is satisfaction, which is expressed in money, according to the author's reasoning, supported by analysis of confrontation held around 0.25 % of the damages for each month during prolonged exposure pests. In cases of harm to human life, partly compensation constitutes 400times average earnings of 33.33 years, the number corresponds to the number of years that are needed to qualify the unabridged retirement security. Conclusion The paper deals with the contract non-material damage resulting from the breach of certain contractual obligations. Liquidated damages are consistently act as mutually agreed, in good faith made an estimate of the extent of damage.

Key words: non-pecuniary damage, flat non-material damage.